

Начало > ... > [Предприемане На Съдебни Действия](#) > [Правна Помощ](#) > Sweden

Правна помощ

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Какво включват разноските в производството и кой следва да ги заплаща?

В Швеция самите съдебни производства са безплатни, с изключение на таксата за подаване на искова молба, която понастоящем е 2 800 SEK. За дела, при които предметът на спора е на стойност, която не превишава половината от размера на базовата цена, таксата за искова молба е 900 SEK.

Размерът на базовата цена се изчислява въз основа на промените в общата ценова ситуация в съответствие с разпоредбите на [Кодекса за социално осигуряване \(2010:110\) \(Socialförsäkringsbalk\)](#). Изчисленията се основават на промените в индекса на потребителските цени и се определят за една пълна календарна година. Информация за размера на базовата цена за дадена година може да бъде намерена на уебсайта на Статистическата служба на Швеция (*Statistiska centralbyrån*): [Размер на базовата цена](#)

Ако ви бъде предоставена правна помощ, държавата ще заплати таксата за искова молба.

2 Какво точно представлява правната помощ?

Следните видове правна помощ са на разложение при спорове (граждански дела):

- Съвет
- Правна помощ

И двата вида помощ се уреждат от [Закона за правната помощ \(1996:1619\) \(rättshjälpslagen\)](#).

3 Имам ли право на правна помощ?

Съвет

Всяко лице — физическо лице, сдружение, предприятие и т.н. — може да получи съвет по всякакъв правен въпрос.

Съвет може да бъде предоставен от адвокат или помощник адвокат в правна кантора. Правен съвет може да Ви бъде даден в рамките на не повече от два часа, като може да бъде разделен на няколко сесии. За правния съвет се начислява хонорар по договорената стандартна почасова ставка. Информация за стандартната почасова ставка за дадена година може да бъде намерена на уебсайта на шведските съдилища: [Стандартни почасови ставки и хонорари](#) Хонорарът може да бъде намален наполовина, ако страната, която получава съвета, няма достатъчно средства. Децата, които получават съвет, обикновено не трябва да заплащат никакъв хонорар. Ако хонорарът е намален, адвокатът или помощник-адвокатът, които са дали съвета, предявяват иск за плащане на останалата част от държавата.

Правна помощ

Правна помощ е на разположение само за физически лица, така че предприятията, сдруженията и т.н. не могат да получат този вид помощ. Наследник на починало лице също може да отговаря на условията за правна помощ при определени обстоятелства. Гражданите на всички държави — членки на ЕС, имат същия статут като шведските граждани по отношение на правната помощ.

Правна помощ може да бъде предоставена по повечето правни въпроси (вж. въпрос 4).

Трябва да бъдат спазени определени условия, за да бъде предоставена правна помощ.

1. Трябва да сте получили съвет в рамките на поне един час труд.
2. Вашият доход не трябва да надвишава финансовия праг, който понастоящем е 260 000 SEK. Когато се изчислява доходът, се вземат предвид всички финансови обстоятелства, свързани с молителя. Вземат се под внимание например разходите, свързани с издръжката на деца, имуществото и дълговете.
3. Трябва да се нуждаете от правна помощ, както и от съвет, и да не е възможно да посрещнете тази нужда по какъвто и да било друг начин.
4. Трябва да се счете за разумно държавата да участва в разноските, като се има предвид естеството и значението на разглеждания въпрос, стойността на предмета на спора и другите обстоятелства.
5. Ако вие имате — или сте били длъжен да имате — застрахователна полица за правна защита, първо трябва да се използва тя.

Вижте цифровото ръководство на:

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behavior-du-rattshjalp/har-du-ratt-till-rattshjalp>.

На разположение е и ръководство, което да ви помогне да разберете дали имате, или нямате право на правна помощ въз основа на финансовите ви средства. Вижте:

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behavior-du-rattshjalp/rakna-ut-ditt-ekonomiska-underlag/>.

4 Правната помощ за всички видове производства ли се предоставя?

Съвет

Както е посочено във въпрос 3 по-горе, съвет може да бъде даден по всякакви правни въпроси.

Например информация и съвет могат да бъдат дадени по следните въпроси:

- Правила, свързани с брака и другите видове съжителство на съпругески начала
- Правила, свързани с развода
- Вноски за издръжка
- Завещания и наследство
- Покупки и договори

Правна помощ

Както е посочено във въпрос 3 по-горе, правна помощ може да бъде предоставена по повечето правни въпроси, но има някои изключения. Например не може да бъде предоставена правна помощ по въпроси, които биха могли да включват помощ от обществен защитник или обществен правен съветник. Ако сте били жертва на престъпление, в някои случаи може да бъде назначен „правен съветник за пострадалото лице“ (*målsägandebitråde*) (вж. [Закон 1988:609 относно правните съветници за пострадалите лица](#)). Съветникът предоставя услугите си безплатно за жертвата на престъпление. Неговите задължения включват оказване на помощ за предявяване на граждански иск в резултат на престъпление, като например иск за обезщетение. Също така не може да ви бъде предоставена правна помощ, ако ви е бил назначен правен съветник.

При някои дела трябва да има специални основания за предоставяне на правна помощ. Примерите включват въпроси, които трябва да бъдат разглеждани в чужбина, или дела, при които стойността на иска очевидно няма да надвиши половината от [размера на базовата цена](#).

5 Има ли специални процедури за спешни случаи?

Няма специални процедури в случаите, които изискват незабавна обработка на молбата за правна помощ. От друга страна, от общите принципи на процесуалното право следва, че всяко дело или производство трябва да бъде разгледано възможно най-бързо.

6 Къде мога да получа формуляр за кандидатстване за правна помощ?

Шведската национална съдебна администрация (*Domstolsverket*) е изготвила опростен [формуляр на молба](#) с указания за попълване. Формулярът може да бъде получен както от Органа за правна помощ (*Rättshjälpsmyndigheten*), така и от съдилищата.

7 Кои документи трябва да се представят заедно с формуляра за кандидатстване за правна помощ?

Както е посочено в отговора на въпрос 6, Националната съдебна администрация предлага, наред с другото, опростен [формуляр на молба](#), който също така съдържа указания за попълване. Моля, свържете се с [Националната съдебна администрация](#) за допълнителна информация.

Наред с другото, молбата за правна помощ трябва да съдържа информация относно правния въпрос, за който се отнася, за това дали въпросът трябва да бъде разглеждан в чужбина, дали по въпроса е предоставен съвет, дали имате или сте имали застрахователна полица за правна защита, покриваща този въпрос, както и информация относно финансовото ви състояние и други обстоятелства.

Не е необходимо да бъдат приложени други документи. Може обаче да е подходящо да се приложат всякакви други документи, които са на разположение, в подкрепа на предоставената информация.

8 Къде трябва да подам молбата си за правна помощ?

Молбата за правна помощ трябва да бъде изпратена до съда или органа, който е компетентен да оцени молбата ви за правна помощ.

Ако делото или производството, свързано със съответния правен въпрос, е в ход, съдът трябва да оцени молбата за правна помощ. В противен случай [Органът за правна помощ](#) е този, който решава дали следва да бъде предоставена или не правна помощ.

9 Как да разбера дали имам право на правна помощ?

Органът за правна помощ или съдът, който оценява вашата молба за правна помощ, ще ви уведоми в писмена форма за взетото решение.

10 Какво да направя, ако имам право на правна помощ?

Ако ви е предоставена правна помощ, едновременно ще ви бъде назначен и правен съветник. Следователно следва да се консултирате с него за допълнителна информация.

11 Кой избира адвоката ми, ако имам право на правна помощ?

За правен съветник може да бъде назначен адвокат, помощник-адвокат или друго подходящо лице. Ако самите Вие предложите подходящо лице, то трябва бъде назначено, при условие че това няма да доведе до значително увеличение на разноските и не са налице други конкретни основания това да не се прави.

12 Правната помощ покрива ли всички разходи по производството?

Когато е предоставена правна помощ, държавата ще поеме следните разноски:

1. Възнаграждението на правния съветник за до 100 часа труд, освен ако съдът определи друго
2. Разумните разходи за предоставяне на доказателства пред общия съд или шведския Трудов съд (*Arbetsdomstolen*)
3. Разумно направените разходи за разследване с цел защита на Вашите права, в максимален размер до 10 000 SEK (приблизително 942 EUR)
4. Разходите за медиация съгласно раздел 17 от глава 42 от [Кодекса на съдопроизводството](#) (*rättegångsbalken*)
5. Таксите за исковата молба и за обслужване, както и разходите за принудително изпълнение.

От друга страна, вие ще трябва да поемете някои разходи, които правната помощ не включва. Възможно е обаче тези разходи да ви бъдат възстановени от другата страна, ако спечелите делото.

Ако ви е предоставена правна помощ, вие трябва да дадете своя принос към разноските, като заплатите такса за правна помощ. Тази такса представлява процент от разходите на вашия правен съветник. Системата за събиране на такси има шест нива в зависимост от доходите; те се изразяват във фиксирани интервали на доходите в шведски крони (SEK). Процентите за различните интервали варират от 2 до 40 %. Интервалът на доходите, в който вие попадате, и следователно процентът, който ще трябва да заплатите, се определят въз основа на финансовите ви средства. Те се изчисляват въз основа на годишния Ви доход, лицата на Ваша издръжка и финансовото Ви състояние. Трябва да заплащате таксата за правна помощ на вашия правен съветник постоянно с възникването на разходите.

13 Кой поема другите разходи, ако имам право само на ограничена правна помощ?

Ако ви е предоставена правна помощ, това означава, че имате достъп до всички обезщетения в обхвата на шведската система за правна помощ (вж. въпрос 12 по-горе). Съответно не е възможно да получите правна помощ само за определена част.

От друга страна, съществува възможност, в допълнение към системата за правна помощ, да получите финансова помощ за определени разноски, свързани със съдебното производство, по-специално пътни разходи до съда и разноските на свидетел, призован да се яви пред съда. Ако сте страна по дело или производство и сте призован да се явите на съдебно заседание, пътните и дневните Ви разходи могат да бъдат платени от държавата, ако това бъде счетено за целесъобразно (вж. раздел 6 от глава 11 от [Кодекса на съдопроизводството](#)). Ако е целесъобразно с оглед на финансовото Ви положение, държавата може също така да изплати обезщетение на свидетел за необходимите разходи, направени във връзка с пътуване, престой и загуба на време (вж. раздел 24 от глава 36 от [Кодекса на съдопроизводството](#)). Обезщетението за разходи за пътуване и престой във връзка с явяване пред съда не се предоставя на юридически лица.

14 Правната помощ обхваща ли и производството по обжалване?

Да, но обезщетението за правен съветник покрива само най-много 100 часа. Ако въпросните 100 часа са използвани по време на производство на първа инстанция, всяко производство пред по-висша инстанция няма да бъде покрито.

15 Може ли правната помощ да бъде оттеглена преди приключването на производството (или отменена дори след неговото приключване)?

Правната помощ трябва да приключи, естествено, когато въпросният правен въпрос бъде счетен за приключен. По принцип правната помощ трябва да приключи също и тогава, когато вашият правен съветник е положил 100 часа труд. Съдът обаче може да вземе решение правната помощ да продължи.

Има също така случаи, в които правната помощ трябва да приключи преди този момент. Това се случва

например, когато не заплатите таксата за правна помощ или когато предоставите неточна информация и правната помощ не би била отпусната, ако бяхте предоставили точната информация. Друг пример за това кога правната помощ трябва да приключи по-рано е случаят, в който вашият правен съветник е положил 100 часа труд и съдът не е решил, че правната помощ трябва да продължи.

16 Мога ли да оспоря отказ за предоставяне на правна помощ?

Да. Имате право да обжалвате решението за непредоставяне на правна помощ. Ако решението е взето от съда, то следва да бъде обжалвано по същия ред като другите решения. Когато съдът ви уведоми за решението в писмена форма, той също ще ви предостави и информация за това как да обжалвате решението. Ако вместо това решението е взето от Органа за правна помощ, то следва да се обжалва пред [Съвета по правна помощ \(Rättshjälpsnämnden\)](#).

17 Води ли искането за правна помощ до спиране на давностния срок?

Подаването на молба за правна помощ не води до отлагане на датата на изтичане на давностния срок.

За повече информация

За допълнителна информация относно шведската система за правна помощ и за формулярите на молбите, моля, свържете се с Националната съдебна администрация на следния адрес:

Национална съдебна администрация

SE-551 81 JÖNKÖPING, Sweden

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/>

Тел.: +46 36 15 53 00

■ Последна актуализация: 29/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.